

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННІКОВА
серпень 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

для аспірантів

спеціальності 051 Економіка
освітнього рівня третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Економіка»

Київ – 2023

Розробник:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету економіки і управління
Протокол від «19» жовтня 2022 року № 1

Секретар (Олена АКІЛІНА)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки
Протокол від 01.09. 2022 р. № 1.

Завідувач кафедри (Алла ШЛАПАК)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-наукової програми «Економіка»

01.09. 2022

Гарант освітньої-наукової програми (Валерія ЛОЙКО)
(підпис)

Робочу програму перевірено

19.10. 2022 р.

Завідувач аспірантури, докторантури (Ілона ТРИГУБ)
(підпис)

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (підпис) Алла Шлапак (ПІБ), «29» 08 2023 р., протокол № 10

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис дослідницької практики

Вид практики	Дослідницька	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / тижнів	4 / 3	
Рік навчання	3	3
Семестр	6	6
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин	120	120
Форма семестрового контролю	залік	

2. Бази дослідницької практики

Організатором практики аспіранта є випускова кафедра аспіранта. Базою для проходження практики є кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра.

3. Мета та завдання практики

Мета: виконання експериментальної складової наукового дослідження за затвердженою темою відповідно до сучасних вимог організації і змісту науково-дослідної роботи.

Завданнями дослідницької практики є формування наступних компетентностей:

ЗК-1	Дослідницька здатність: формування філософії, методології, логіки, принципів об'єктивності наукового пошуку; гіпотези, мети, завдання та очікуваних результатів дослідження в рамках загального наукового процесу; цільові групи, орієнтовані на виконання науково-дослідної роботи, здійснювати управління та ефективне використання їх потенціалу.
ЗК-2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу: розуміння поставленої задачі; здатність проникати в суть явища, проблеми, завдання, виявляти характерні ознаки, суттєві риси та взаємозв'язки, проводити аналогії, узагальнювати; володіння системним, цілісним підходом до аналізу й оцінки ситуації та вирішення проблеми.
ЗК-3	Здатність до формування системного наукового світогляду: сучасні уявлення про засоби професійного економічного мислення, яке поєднує сукупність важливих якостей аналітичності, системності, креативності та інноваційності.
ЗК-4	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел: представляти результати роботи й обґрунтовувати запропоновані рішення на сучасному науково-технічному й професійному рівні; вміння ставити мету та поетапно виконувати завдання, що визначаються цілями системного аналізу в економіці.
ЗК-5	Здатність до усної та письмової професійної комунікації іноземною мовою: надавати складну комплексну інформацію у стислій формі усно та/або письмово із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та відповідною діловою мовою у тому числі іноземною.
ЗК-6	Здатність до застосування інформаційних і комунікаційних технологій: спроможність до використання відповідного програмного забезпечення та відповідних пакетів стандартних програм при веденні економічних розрахунків.

ЗК-7	Етичні зобов'язання: здатність оцінювати етичну відповідальність за отримані результати наукової діяльності та їх використання; розуміння відповідальності за академічний та творчий плагіат та фальсифікацію наукових теоретичних чи практичних результатів
ФК-11	Викладацькі та комунікативні здатності. Здатність презентувати та обговорювати науково-аналітичні та проектно-творчі результати, в тому числі іноземною мовою в усній та письмовій формах.

4. Результати проходження дослідницької практики

Результатами проходження дослідницької практики аспірантами є виконання нормативного змісту підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, сформульованого у термінах результатів навчання:

ПРН-1	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.
ПРН-6	Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПРН-7	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
ПРН-8	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
ПРН-9	Володіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземними мовами.
ПРН-10	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах.
ПРН-11	Використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади), застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
ПРН-12	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПРН-14	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
ПРН-16	Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
ПРН-17	Показувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість.
ПРН-18	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для отримання та інтерпретації результатів власного наукового дослідження.
ПРН-20	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН-21	Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, розробляти навчально-методичні матеріали.
ПРН-22	Демонструвати готовність і здатність до набуття нових знань і освітніх компетенцій упродовж навчання в аспірантурі, а також до самовдосконалення й самоактуалізації в напрямку «саморозвиток і самоосвіта впродовж усього життя».
ПРН-23	Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

5. Структура дослідницької практики

Етапи практики та види діяльності аспірантів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1 Консультативне засідання кафедри міжнародної економіки з метою отримання аспірантом завдань, рекомендацій та обговорення форм звітності.	4
Етап 2. Уточнення критеріального апарату дослідження відповідно до змістової структури досліджування.	4
Етап 3. Уточнення діагностичного інструментарію дослідження.	4
Етап 4. Доведення репрезентативності експериментальної вибірки.	4
Етап 5. Обговорення з науковим керівником логіки контрольного етапу експериментальної роботи.	4
Етап 6. Проведення експериментальних зрізів.	30
Етап 7. Опанування методів обробки результатів експериментальної роботи, зокрема, методів математичної статистики та економіко-математичного моделювання і прогнозування.	20
Етап 8. Впровадження формуальної складової експериментального дослідження.	20
Етап 9. Презентація результатів практики на кафедрі міжнародної економіки.	4
Етап 10. Підготовка наукової статті з урахуванням результатів дослідницької практики.	26
Разом	120

5.2 Підбиття підсумків практики

1. Обговорення результатів практики з науковим керівником.
2. Презентація результатів практики на кафедрі міжнародної економіки.

6. Зміст практики

6.1 Особливості організації та проведення практики

Дослідницька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти орієнтована на виконання практичної складової наукового дослідження за обраною проблемою відповідно до сучасних вимог організації та змісту науково-дослідної роботи.

6.2 Завдання аспірантів під час проведення практики

1. Ознайомлення з інформаційними, довідковими, реферативними виданнями з проблеми дослідження.
2. Написання оглядового реферату з експериментальної частини дисертаційного дослідження.
3. Проведення експериментального дослідження за встановленим планом.
4. Участь у науково-дослідній роботі кафедри (допомога у підготовці до видання колективної монографії, збірників наукових праць, у підготовці і проведенні наукових конференцій тощо).
5. Виступи з доповідями на засіданні кафедри (наукових конференціях молодих вчених, науково-практичних конференціях Університету).
6. Підготовка і написання статті та тез наукової доповіді або розділу колективної монографії одноосібно або спільно з науковим керівником дисертаційного дослідження.
7. Підготовка та захист Звіту з дослідницької практики на засідання кафедри міжнародної економіки.

6.3. Обов'язки аспірантів під час проходження практики

1. Під час установчих зборів (до початку практики) ознайомитись з Наказом про проведення практики.
2. Своєчасно прибути на установчі та звітні збори.
3. Одержати від керівника Програму практики, консультацію щодо форм звітності та оформлення необхідних документів.
4. Ознайомитись із правилами техніки безпеки, охорони праці, внутрішнього трудового розпорядку праці та пунктуально дотримуватися їх.
5. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені Програмою практики.
6. Своєчасно оформити звітну документацію.
7. Захистити звіт про проходження практики.

6.4. Обов'язки керівників практики

1. Ознайомити аспірантів із Програмою практики, її метою, завданнями, критеріями оцінювання результатів, вимогами до звіту з практики.
2. Здійснювати контроль за своєчасним прибуттям аспірантів для проходження практики, за виконанням ними Програми практики.

3. Надавати аспірантам методичну допомогу під час виконання завдань практики.
4. Здійснювати контроль умов праці і побуту аспірантів на базі практики, проведення з ними необхідного інструктажу з охорони праці та техніки безпеки.
5. Брати участь в установчих та звітних зборах.
6. Оцінити результати проходження аспірантами практики.

7. Контроль навчальних досягнень аспіранта

Основними звітними показниками є презентація результатів експериментальної роботи, а також письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи.

7.1 Система оцінювання досягнень аспірантів Денна та заочна форма

Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за
Подання критеріального апарату роботи відповідно до змістової структури досліджуваного питання.	5
Організаційно-методична підготовка дослідження.	5
Проведення експериментального дослідження за встановленим планом.	20
Збір та систематизування інформації	10
Обробка статистичної інформації	10
Підготовка звіту, формулювання висновків і рекомендацій за темою дослідження	10
Оприлюднення результатів практики: підготовка розділу у колективну монографію або наукової статті та тез доповіді науково-практичній конференції	30
Імплементация результатів практики в дисертаційне дослідження	10
Разом	100
Форма контролю	Залік

7.2 Форми проведення контролю

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за виконані завдання.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником), завідувачем кафедри та подається у термін, встановлений у наказі (Додаток А).

7.3 Система контролю та критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри міжнародної економіки, яке передусе датує закінчення дослідницької практики.

Критерії оцінки:

- Коректність критеріального апарату роботи.
- Відповідність та доцільність інструментарію щодо структури та критеріїв досліджуваного феномену.
- Репрезентативність вибірки.
- Ґрунтовність та об'єктивність кількісної та якісної інтерпретації результатів дослідження.
- Готовність наукових матеріалів до друку у форматі розділу колективної монографії або статті та тез доповіді на конференції.
- Обґрунтованість та переконливість репрезентації висновків дослідження в дисертації.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів, що надається керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку практики надає кафедра міжнародної економіки на основі виступу аспіранта та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником практики.

7.4 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX F	1– 59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

ЗВІТ
про проходження дослідницької практики

(ППП аспіранта)

(ППП керівника, науковий ступінь, вчене звання)

За період практики було здійснено:

№	Зміст тем/видів діяльності за етапами практики	Звітність (стаття, участь у конференції тощо)	Кількість балів за виконання
	Загальна кількість балів:		

Підсумкова оцінка: _____

“ ____ ” _____ 20__ р.

Аспірант _____
(підпис)

Керівник _____
(підпис)

Звіт затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол № _____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)